

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de doorlichting van Vrij Technisch Instituut Spijker eerste graad te
HOOGSTRATEN**

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Pedagogisch geheel 122861-30379

Instellingsnummer 122861

Instelling Vrij Technisch Instituut Spijker eerste graad

Directeur Katlijne DYCKMANS

Adres Gelmelstraat 62 - 2320 HOOGSTRATEN

Telefoon 03-340.22.80

Fax 03-314.78.66

E-mail info@vti-spijker.be

Website http://www.vti-spijker.be

Bestuur van de instelling VZW Spijker

Adres Lindendreef 37 - 2320 HOOGSTRATEN

Scholengemeenschap SGKSO Markdal

Adres Gravin Elisabethlaan 30 - 2320 HOOGSTRATEN

CLB Vrij CLB Kempen

Adres Hellekensstraat 2_A - 2200 HERENTALS

Dagen van het doorlichtingsbezoek 06-02-2017;07-02-2017;08-02-2017;09-02-2017;10-02-2017

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 10-02-2017

Datum bespreking verslag met de instelling 10-03-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Jos VERMIJL

Teamleden Wendy FRANQUET, Ingrid VAN CAUTER, Immanuel SYNAEVE,
Hilde VAN HOUTE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/001)	8
3.1.1.2 Wiskunde in de eerste graad A-stroom en in de B-stroom (leerplannen D/2009/7841/003 en D/2011/7841/021)	10
3.1.1.3 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	13
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	15
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	16
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	17
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	18
4.1 Evaluatiepraktijk	18
4.2 Evaluatiesysteem	21
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	23
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	26
6.1 Wat doet de school goed?	26
6.2 Wat kan de school verbeteren?	26
6.3 Wat moet de school verbeteren?	27
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	28
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	28

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Vrij Technisch Instituut Spijker en het Vrij Technisch Instituut Spijker eerste graad in Hoogstraten vormen een pedagogische eenheid, verder in het verslag de school genoemd. De school maakt samen met twee kinderdagverblijven, een lagere school en het Aso Spijker deel uit van het schoolbestuur vzw Spijker. Samen met het Aso Spijker, het Klein Seminarie en VITO vormt de school de scholengemeenschap Markdal. In de ruime omgeving is de school bekend als hotelschool, hoewel haar aanbod ruimer is. Ze biedt een waaier van studierichtingen in bso en tso aan binnen het studiegebied Voeding. Daarnaast trekken de studiegebieden Handel in het bso, Toerisme in het tso en Personenzorg in bso en tso heel wat leerlingen aan.

Voor de school zijn een brede vorming, actuele vakkennis en voldoende praktijkervaring hoekstenen van de opvoeding. Ze kiest voor competentie ontwikkelend onderwijs als transfer tussen haar onderwijs en het functioneren in de reële wereld. De vertaling van deze visie naar de werkvloer lukt echter nog niet even vlot in alle processen en vakken.

Het schoolbestuur, het directieteam, de directieraad en de algemene directieraad zijn er samen in geslaagd om opnieuw voldoende samenhang en vertrouwen te creëren om de school een kwaliteitsvolle doorstart te geven op schoolniveau, lerarenniveau en leerlingenniveau conform het kwaliteitsdecreet. Er is nog een weg te gaan, vooral op pedagogisch vlak. Het beleid en het schoolteam getuigen van voldoende dynamiek en bereidwilligheid om verder te bouwen aan kwaliteitsvol onderwijs met als hefboom de aanwezige knowhow, zowel op beleidsvlak als op vakniveau.

Het onderzoek toont aan dat de school de onderwijsreglementering goed respecteert. Het erkenningsonderzoek gebeurde op basis van een staal van vakken uit de basisvorming en het specifiek gedeelte. De leerlingen bereiken in voldoende mate de leerplandoelstellingen in de vakken en structuuronderdelen. Er zijn nog werkpunten, maar de positieve elementen en enkele voorbeelden van goede praktijk overheersen. De school onderhoudt nauwe contacten met het bedrijfsleven via stages, geïntegreerde werkweken en peterschappen door bedrijven.

De school streeft echter in onvoldoende mate met een eigen planning de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) bij haar leerlingen na. Er is een ruim aanbod van algemeen vormende activiteiten, maar de school vult deze vooral in vanuit het pedagogisch project. De school werkt deze activiteiten onvoldoende uit met het oog op hun bijdrage aan het nastreven van de VOET. De school heeft bovendien geen doeltreffende organisatiestructuur die de VOET-werking ondersteunt en evalueert.

De school krijgt een gunstig advies voor woonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH). Door systematische controles van interne en externe diensten heeft ze een goed zicht op de werkpunten. De school beheerst de risico's voldoende. De lokale preventiedienst volgt de administratieve verplichtingen plichtsbewust op. Er is één knelpunt. In de praktijklokalen voeren niet alle leraren met de vereiste verantwoordelijkheidszin de gemaakte schoolafspraken rond BVH uit. Deze nonchalance zet in bepaalde situaties de realisatie van de leerplandoelstellingen rond HACCP (hazard analysis and critical control point) onder druk en ondermijnt bovendien het werk van de lokale preventiedienst.

Voor het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de processen heeft de inspectie binnen personeelsbeheer evaluatiesysteem en als onderwijsproces, evaluatiepraktijk geselecteerd. De zoektocht samen met externen naar een optimalisering van het groepsgevoel, de verbondenheid en de betrokkenheid heeft onder meer geleid tot een kwaliteitsvol evaluatiesysteem van het personeel. De school werkte de evaluatieprocedure zorgvuldig en doelgericht uit in individuele evaluatiedossiers. Uit de gesprekken, de verslagen en het persoonlijk ontwikkelingsplan destilleert de directie sterke en zwakke punten van zowel personeelsleden als van de schoolwerking maar ook van het eigen beleidsvoerend vermogen. De wijze waarop de school dit evaluatiesysteem van het personeel vorm en inhoud geeft, is een voorbeeld van goede praktijk.

Het beleid volgt de evaluatiepraktijk niet systematisch op, omdat ze vertrouwt op de deskundigheid van de vakgroepen en van de leraren. Hierdoor ontstaan er kwaliteitsverschillen binnen de vakgroepen en over de vakgroepen heen. Sommige vakgroepen houden onvoldoende rekening met de leerplanvisie en -doelstellingen en met het vereiste beheersingsniveau; andere leveren kwaliteitsvol werk. Via een systeem van kwaliteitsdenken (plan, do, check, act) heeft de school wel een aantal stappen gezet. Zo heeft ze een competentierapport ingevoerd in het bso.

De wijze waarop de school via interne en externe kwaliteitsonderzoeken enkele deelaspecten van de schoolwerking in kaart brengt bijvoorbeeld rond welbevinden en beleid, is een voorbeeld van goede praktijk. De kwaliteitscontrole op de uitvoering van de evaluatiepraktijk, de leerbegeleiding en de leerplanrealisatie is veeleer minimaal.

Op grond van de voldoende tot goede leerplanrealisatie voor de vakken, de naleving van de onderwijsreglementering en de systematische zorg voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leef- en leeromgeving, formuleert de onderwijsinspectie een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarden. Voor het wegwerken van de tekorten rond het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen en de plichtsbewuste naleving van de HACCP-richtlijnen door iedereen, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	natuurwetenschappen, wiskunde	
Graad 1 B	wiskunde	
Graad 1 Hotel-bakkerij-slagerij	wiskunde	
Graad 1 Hotel-voeding	natuurwetenschappen, wiskunde	
Graad 1 Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding	wiskunde	
Graad 1 Sociale en technische vorming	natuurwetenschappen, wiskunde	

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Personeelsbeheer

Evaluatiesysteem

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/001)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De leerbegeleiding ondersteunt de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Het onderwijsaanbod omvat nagenoeg alle vakgebonden leerplandoelstellingen. Het leerwerkboek vormt echter een sterkere leidraad dan het leerplan. Meerdere uitbreidingsinhouden komen aan bod, waardoor momenteel de focus meer ligt op concepten dan op de natuurwetenschappelijke vorming. Het bijkomende graaduur werkt dit nog meer in de hand. Zo diepen de leraren het thema voortplanting heel sterk uit en komen meerdere begrippen aan bod, waardoor een onevenwichtig aanbod ontstaat. In het eerste jaar zorgt de uitdieping van een aantal onderwerpen voor tijdsdruk op het einde van het schooljaar.

De leerlingen leren waarnemen, meten en rapporteren tijdens de biotoopstudie en meerdere demonstratie- en leerlingproeven. Vooral in het eerste leerjaar is er aandacht voor de wetenschappelijke vaardigheden. Het bijkomende graaduur in het tweede leerjaar gebruiken de leraren daarentegen te veel om meer inhouden en begrippen te geven en niet om de wetenschappelijke vaardigheden verder te trainen. De leraren schenken tijdens hun lessen ook nog te weinig aandacht aan de natuurwetenschappelijke methode als methode om binnen natuurwetenschappen kennis op te bouwen. De vakgroep maakt tot nu toe geen werk van een leerlijn wetenschappelijke vaardigheden.

De leerplandoelstellingen over wetenschap en samenleving krijgen onder meer vorm aan de hand van opdrachten en een hoekenwerk rond biodiversiteit. De leraren integreren deze doelstellingen ook via de onderwerpen van het vak. Bovendien koppelen ze geregeld wetenschappelijke concepten aan dagelijkse waarnemingen en gewoonten uit de leefwereld van de leerlingen.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt over een wetenschapslokaal voor de eerste graad. Toch vinden niet alle lessen natuurwetenschappen plaats in dit lokaal. Dit bemoeilijkt de integratie van de algemene doelstellingen in de lesdidactiek. Bovendien is dit lokaal slechts beperkt uitgerust. Het beschikt enkel over een demonstratietafel met water en elektriciteit. Voor leerlingen zijn deze voorzieningen niet aanwezig. Leerlingproeven waaronder microscopie vragen heel wat organisatietalent van de leraren, waarbij de losse tafels en het beperkt aantal stopcontacten niet steeds het veilig werken bevorderen. De leraren hebben de afgelopen jaren zelf veel benodigheden binnengebracht om voldoende proefondervindelijk te kunnen werken. Ze ontwikkelen ook hun eigen modellen om inhouden meer aanschouwelijk te maken en om inzichten in abstracte concepten te bevorderen. De leraren maken op een gepaste wijze gebruik van de ICT-mogelijkheden in het wetenschapslokaal. Het ICT-gebruik bij de leerlingen daarentegen is beperkt, dit heeft voornamelijk te maken met de ontoereikende ICT-uitrusting voor leerlingen in het wetenschapslokaal.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is voldoende transparant. De leraren stellen dezelfde examenopgaves op voor parallelklassen. De leerlingen weten wat ze moeten kennen. De puntenverdeling op toetsen en examens is duidelijk en de vraagstelling is bovendien gelijkwaardig. De evaluatiegegevens bestaan voor een groot deel uit toetsen en examens. De vraagstelling hierop is overwegend reproductiegericht en onvoldoende afgestemd op de leerstrategieën van de leerplandoelstellingen. Uitbreidingsinhouden komen bovendien in verhouding meer aan bod dan de basisdoelstellingen en veroorzaken mee een onevenwichtige evaluatie. De vakgroep maakte tot nu toe geen afspraken over het aandeel van basis-, verdiepingsdoelstellingen en de uitbreidingsleerstof in de evaluatie. In plaats van de wetenschappelijke vaardigheden tijdens de lessen met procesevaluatie te meten, gebeurt dat overwegend met kennisvragen op de toetsen en examens. De leerlingen krijgen daarnaast punten op het verslag van de biotoopstudie. De vakgroep heeft nog geen transparante en gelijkgerichte evaluatiecriteria uitgewerkt voor de beoordeling van de algemene doelstellingen met betrekking tot de wetenschappelijke vaardigheden.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	In de klaspraktijk heerst een ondersteunend leerklimaat. De leraren plannen hoekenwerk, opdrachten, experimenten, ... waardoor ze tegemoetkomen aan het leerplan dat 'leren in interactie' naar voren schuift en ervoor zorgen dat een peerwerking wordt geïnitieerd. Afhankelijk van de leraar is er meer leerlingeninitiatief. De leraren voorzien in voldoende taalsteun, onder meer aan de hand van begrippenlijsten en visuele ondersteuning, waaronder afbeeldingen, concrete materialen en modellen. Ze schenken ook gepaste aandacht aan instructiewoorden. De leraren gebruiken daarnaast het leerwerkboek en de daarbij horende didactische middelen, om de leerlingen structuur aan te bieden. De stapsgewijze invulling van dat leerwerkboek werkt echter sterk sturend en remmend op het leerproces van de leerlingen.

De vakgroep natuurwetenschappen heeft een bepaalde visie op evalueren en de verwerving van kennis. Deze visie stuurt hun aanpak van de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren'. Ze hebben er gepaste aandacht voor, maar vooral in functie van structureren, leren samenvatten van aangeboden kennis, verbanden leggen en memoriseren. Andere leerstrategieën alsook strategieën voor de verwerving van vaardigheden krijgen minder expliciet aandacht.

Bij vragen en noden kunnen de leerlingen steeds bij hun leraren terecht. Het elektronische platform gebruiken de leraren voor leerstofaanbod, remediëring en bijkomende oefeningen. Na elke examenperiode bespreken de leraren de examens met de leerlingen en kunnen de leerlingen aangeven waar ze problemen ervaren.

Deskundigheidsbevordering

Beginsituatieanalyse

Overleg

Vorming

De vakgroep natuurwetenschappen beschikt over heel wat expertise. Het bewijs hiervan zijn de individuele voorbeelden van goede praktijk wat betreft de didactische aanpak. Tot hiertoe is het aantal samenkomsten van de vakgroep echter beperkt en wordt de expertise binnen de vakgroep onvoldoende gebruikt als hefboom voor onderwijskwaliteit ten bate van alle leerlingen. De voorbeelden van goede praktijk blijven momenteel hangen bij de individuele leraren. De vakgroep heeft nog onvoldoende een cultuur uitgebouwd van delen met en leren van elkaar. Vaststellingen tijdens de doorlichtingsweek geven aan dat de vakgroep de eigen werking kritisch onder de loep wil nemen en de eerste stappen zet tot een betere afstemming.

3.1.1.2 Wiskunde in de eerste graad A-stroom en in de B-stroom (leerplannen D/2009/7841/003 en D/2011/7841/021)

Voldoet

De leerplanrealisatie voor wiskunde is volledig, evenwichtig en verloopt met voldoende diepgang. De evaluatie gaat in voldoende mate na of de leerlingen de onderwijsdoelstellingen bereiken op een aanvaardbaar beheersingsniveau. De uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De leerlingen krijgen de leerplandoelstellingen volledig en met voldoende diepgang aangeboden. Het aanbod is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de leerplannen. De leraren respecteren in voldoende mate de timing die de leerplannen voor de verschillende componenten vooropstellen.

De klemtoon ligt in de A-stroom overwegend op de ontwikkeling en de evaluatie van de reken- en de tekenvaardigheden. De andere vakgebonden vaardigheden (denk- en redeneervaardigheid, probleemoplossende vaardigheden) komen minder aan bod, mede door de sterke leerboekgerichtheid versus leerplangerichtheid. Aanvullend is de vakgroep zoekende om de vakgerichte attitudes met meer rendement na te streven.

De onderwijspraktijk in de B-stroom volgt de visie van het leerplan om jongeren voldoende wiskundig weerbaar te maken om goed te kunnen functioneren in de maatschappij. Men benut de flexibiliteit die het leerplan aanreikt om te differentiëren en de leerlingen stapsgewijs te leren om zelfstandig te handelen. Met deze aanpak speelt de vakgroep in op de soms erg verschillende beginsituatie van de betrokken leerlingen en wordt hun welbevinden centraal gesteld zoals geëist in het leerplan.

De meeste leraren integreren ICT als ondersteunend medium. Er zijn geïsoleerde voorbeelden om op leerlingenniveau de algemene eindterm in verband met ICT (ET 7) te realiseren en de ICT-verwachtingen in de leerplannen in te lossen.

De realisatie van domeinoverschrijdende doelen zoals wiskundige problemen leren oplossen, wiskundige leertaken aanpakken en leren communiceren over wiskunde hangt af van de betrokken leraar.

Er zijn initiatieven om relaties en verbanden te leggen tussen leerinhouden en vaardigheden van algemene vakken en technische vakken.

Het is een positieve vaststelling dat de school via extramurale activiteiten een extra dimensie geven aan de vorming van de jongeren. Het veelvuldig voorkomen van deze activiteiten zet de leerplanrealisatie en een kwaliteitsvolle uitbouw van de onderwijsprocessen echter onder druk. Deels kan dit verklaard worden door een onvoldoende planning op lange termijn, deels doordat men wiskunde, op enkele uitzonderingen na, veeleer beperkt in de activiteiten integreert.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De didactische uitrusting beantwoordt aan de minimale materiële leerplanvereisten.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk bevat zowel positieve kenmerken als aandachtspunten. Het totale beeld van de evaluatiepraktijk toont aan dat de evaluatie voldoende valide, betrouwbaar en representatief is.

De evaluatie is in voldoende mate afgestemd op de leerplandoelen, met uitzondering van de evaluatie van de vakgerichte attitudes. 'Dagelijks werk' steunt vooral op schriftelijke toetsen waar de klemtoon ligt op productevaluatie. De leraren werken met elementen van procesevaluatie zoals taken, voorbereidingen, groepswork en attitudes, maar die valoriseren ze veeleer beperkt in de evaluatiepraktijk. De vakgroep is nog op zoek naar een doeltreffende manier om vakattitudes in de evaluatie op te nemen. Op vakgroep- en schoolniveau werden hieromtrent nog geen afspraken gemaakt.

De vakgroep beantwoordt in de A-stroom aan de verwachtingen van het leerplan in verband met het aandeel van de verschillende clusters van doelstellingen in de evaluatie: basisniveau en elementair niveau samen voor minimum 70 %.

In het tweede leerjaar van de tweede graad organiseert de school trimestriële examens die telkens voor 70 % het resultaat bepalen. Dit gewicht wijst op een sterke productgerichtheid. Het aandeel van het dagelijks werk in het puntentotaal is te beperkt om de leerprocesgerichte aspecten van de evaluatie te ondersteunen. Deze aanpak staat haaks op de competentiegerichte verwachtingen in het leerplan.

De normering voldoet. Het bereikte niveau is goed. In de meeste klassen schommelen het gemiddelde en de mediaan van de resultaten rond dezelfde waarde. De resultaten zijn vrij normaal verdeeld.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leerkrachten nemen hun verantwoordelijkheid op in de eerstelijnszorg. De zorgbreedte van de leraren uit zich positief in inhaallessen of het geven van extra taken.

De leerbegeleiding is vooral curatief. De leraren bespreken de toetsen en examens met de leerlingen. De vakgroep biedt bij mindere resultaten verbeteringsacties en extra oefeningen aan. Waar gewenst kunnen leerlingen altijd een beroep doen op de leraren voor extra remediëring. De vakgroep legt de verantwoordelijkheid vooral bij de leerlingen, al treden sommige leraren ook gepast directief op.

De koppeling van de preventieve leerbegeleiding aan de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren' verschilt per leraar. Sommigen hebben systematisch aandacht voor de clusters 'problemen oplossen' en 'regulering van het leerproces'. Anderen verenigen 'leren leren' tot het aanreiken van studietips en leerstofoverzichten bij examens. De leerlingen vullen in hun agenda de lesonderwerpen, taken en afspraken niet altijd met dezelfde zorg en duidelijkheid in. Bovendien benutten de leerlingen het planningsgedeelte in de agenda's nauwelijks of niet. De klastitularissen handtekenen wekelijks de leerlingenagenda's, maar schrijffouten of slordigheden krijgen nauwelijks of geen verbetering. Er is ook weinig of geen agendacontrole door de vaktitularissen. Dit zijn gemiste kansen voor de realisatie van de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren', in het bijzonder van de cluster 'regulering van het leerproces'.

De klemtoon in de lessen ligt vooral op tempodifferentiatie en niveaudifferentiatie. Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeftes krijgen aangepaste ondersteuning.

De taalsteun krijgt inhoud door het overwegend verzorgd eigen taalgebruik, de aandacht voor de instructietaal en de vakspecifieke woordenschat en de positieve feedback op het taalgebruik van de leerlingen.

Deskundigheidsbevordering Het engagement voor het vak heeft een positieve invloed op de
Overleg leerplanrealisatie. De planningsdocumenten fungeren in voldoende mate als
Vorming werkinstrumenten om de leerplanrealisatie te bewaken.

De wijze waarop in sommige klasgroepen klasmanagement, leerplanrealisatie, evaluatie en leerbegeleiding op elkaar zijn afgestemd, heeft een positief effect op het leerrendement en is een voorbeeld van goede praktijk.

Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting hebben leraren uit de vakgroep vakgerichte en algemeen pedagogische nascholingen gevolgd.

De resultaten van de peilingsproeven wiskunde in Vlaanderen hebben nog geen aanleiding gegeven tot een discussie over de eigen onderwijskwaliteit.

De vakgroep staat voor de uitdaging om de aanwezige knowhow te benutten als hefboom voor de pedagogische en didactische vertaling van de beleidsverwachtingen en de eisen in de leerplannen of regelgeving.

3.1.1.3 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet niet

De school streeft in onvoldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid De school heeft op dit moment geen actuele visie op de VOET. De schoolvisie is
Doelgerichtheid in ontwikkeling en de school wil de visie op de VOET daarop enten. De school neemt de VOET wel mee in haar kwaliteitswerking en formuleert elk jaar doelstellingen in functie van de VOET. De laatste jaren bleven deze doelstellingen echter beperkt tot het registratiesysteem en leidden ze niet tot de ontwikkeling van een kwaliteitsvolle aanpak om bij alle leerlingengroepen alle VOET voldoende na te streven.

Recentelijk registreren de leraren de VOET waaraan ze binnen hun vak werken via hun jaarplan in een digitaal registratiesysteem. De school beschikt niet over een duidelijke strategie om een kwaliteitsvolle afstemming van deze registratie op de VOET te waarborgen. Hierdoor is de link met de VOET te vrijblijvend en het registratiesysteem onvoldoende betrouwbaar. De vakoverschrijdende projecten ontbreken nog in het systeem. Dit alles maakt dat de school geen overzicht heeft om te weten of haar aanpak volstaat om aan de inspanningsverplichting van de VOET te voldoen.

Ondersteuning Er is een organisatiestructuur die weinig adequaat functioneert. De aansturing en opvolging van de VOET zijn de verantwoordelijkheid van een van de directieleden en van de graadcoördinatoren. In de praktijk volgen zij voornamelijk de bestaande school- en klasoverschrijdende activiteiten organisatorisch op. Thematische werkgroepen ondersteunen hen daarbij. Zij bewaken onvoldoende of de school alle VOET bij alle leerlingengroepen nastreeft.

Op vakniveau stuurt de schoolleiding het nastreven van de VOET weinig aan. De verplichte registratie van de VOET in de jaarplannen heeft enigszins geleid tot sensibilisering en een grotere vertrouwdheid van het team met de VOET. Verder is er de laatste jaren een beperkte schoolbrede communicatie geweest over de VOET-werking. De geactualiseerde VOET kwamen met weinig elan aan bod op een personeelsvergadering.

Doeltreffendheid Op beleidsniveau evalueert de school elk jaar de geformuleerde doelstellingen, maar de laatste jaren beperkte zich dit tot het gebruik van het registratiesysteem.

Verder evalueert de school weinig aspecten van de VOET-werking. Door het ontbreken van een globaal overzicht van de nagestreefde VOET waaruit het bereik en de kwaliteit zouden kunnen blijken, beschikt de school ook niet over de informatie die nodig is om het VOET-beleid en het bestaande aanbod te evalueren en waar nodig bij te sturen.

De werkgroepen evalueren samen met de graadcoördinatoren de klasoverschrijdende projecten, maar deze evaluatie richt zich niet expliciet op het nastreven van de VOET.

Ontwikkeling Er zijn een aantal professionaliseringsinitiatieven, maar de breedte en effectiviteit ervan zijn beperkt. Voor een aantal specifieke domeinen wordt nascholing gevolgd door een beperkt aantal personeelsleden, maar deze professionalisering kadert nog niet doelgericht in een groter geheel.

Uitvoering
Lichamelijke gezondheid en veiligheid De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Ze komen aan bod binnen projecten en vakken van de basisvorming zoals lichamelijke opvoeding, waardoor de school alle leerlingen bereikt. Ook enkele schoolbrede projecten zoals de relatiedagen, de drugpreventiedag en de verkeersveertiendaagse leveren een mooie bijdrage aan deze VOET. De VOET die te maken hebben met het eigen lichaam, blijven onderbelicht. Enkele leerlingengroepen besteden te weinig aandacht aan gezonde voeding.

Leren leren In de eerste graad worden vrijwel alle eindtermen bij alle leerlingen met voldoende diepgang nagestreefd. ‘Leren leren’ maakt deel uit van de onthaaldagen en komt aan bod in leefsleutels. Een brochure ‘leren leren’, aangepast voor de A-stroom en B-stroom, geeft hen daarbij houvast. De klastitularissen en vakleraren besteden, ondersteund en gestimuleerd door het GOK-team (gelijke onderwijskansen), de nodige aandacht aan ‘leren leren’. Enkel de VOET over problemen oplossen krijgt geen expliciete invulling.

In de tweede en derde graad worden de betrokken eindtermen te weinig nagestreefd. ‘Leren leren’ is de verantwoordelijkheid van de vakgroepen en de individuele leraren. De school kan een correcte en kwaliteitsvolle afstemming van de leerbegeleiding binnen de vakken op de VOET ‘leren leren’ onvoldoende aantonen en garanderen. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat verschillende vakgroepen actief inzetten op leerbegeleiding, maar de expliciete afstemming op de VOET ‘leren leren’ ontbreekt. De school heeft voor de tweede en derde graad geen strategie om alle VOET ‘leren leren’ bij alle leerlingengroepen na te streven.

Over de drie graden heen schenkt de school voldoende expliciet aandacht aan studieloopbaanbegeleiding. In een aantal studierichtingen is dit zelfs een apart vak. Zelfevaluatie en -reflectie op het leerproces zijn in veel vakken ingeburgerd.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde ‘bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne’?

De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles en risicoanalyses uitvoert. Daardoor kent ze de meeste tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen. Opgemerkte tekorten neemt de school op in het globaal preventieplan en het jaarlijks actieplan. De uitwerking van deze plannen is concreet, doelgericht en planmatig.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting niet alle leslokalen van de school. De vaststellingen van deskundigen die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, andere verbeteringen zijn gepland.

De preventieadviseur is intensief bij het beleid betrokken en coördineert er de uitvoering van. De school voorziet voor de uitvoering van de opdracht als preventieadviseur tien lestijden per week, terwijl het volume werk verbonden aan deze school hoger is. De richtlijn van PREBES voorziet voor deze school een volledige opdracht van preventieadviseur. Het comité preventie en bescherming op het werk is reglementair samengesteld en vergadert op regelmatige basis. Het personeel is op de hoogte van de algemene maatregelen, zoals de procedures voor het melden van gebreken en voor de evacuatie van de gebouwen in geval van brand.

In de praktijklokalen volgen niet alle leraren de gemaakte schoolafspraken rond BVH. Dit is een knelpunt en strookt niet met de visie van de school om jongeren in een veilig leer- en werkklimaat optimale ontwikkelingskansen te bieden. Deze onverschilligheid zet in bepaalde situaties de realisatie van de HACCP-leerplandoelstellingen onder druk en ondermijnt bovendien het werk van de lokale preventiedienst. De betrokkenen tonen op deze wijze niet aan dat ze in voldoende mate de basiscompetentie van de leraar rond veiligheid beheersen of implementeren (Art. 4.4 van B.S.17/01/2008). De school heeft tijdens de doorlichting een actieplan opgesteld om deze onverschilligheid aan te pakken. BVH is een erkenningsvoorwaarde en daarom zeker is een systematisch beleidscontrole en -opvolging noodzakelijk.

Vanwege de degelijke organisatie van het beleid 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne', de systematiek waarmee de school gebreken opspoorde en wegwerkte, de gedrevenheid van de lokale preventiedienst en de plichtsbewuste naleving van de BVH-afspraken door bijna alle uitvoerders, krijgt de school voor deze erkenningsvoorwaarde een gunstig advies. Voor het wegwerken van de resterende gebreken of onverschilligheden vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatiegegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school beschikt over een algemene visietekst, waarin ze aandacht besteedt aan de evaluatiepraktijk. Ze beschouwt evaluatie als een onderdeel van het onderwijsleerproces, namelijk als een instrument om te motiveren, te begeleiden, te remediëren en te oriënteren. Via (zelf)reflectie wil ze haar leerlingen stimuleren om keuzes te leren maken in hun studie- en beroepsloopbaan en om volwaardig te kunnen deelnemen aan het maatschappelijke leven. De leerplandoelstellingen en de eigen visie op opvoeding en onderwijs zijn hierbij belangrijke uitgangspunten. De visietekst is verschillende jaren geleden via een beperkt participatief traject ontstaan; ze kent geen volledige gedragenheid binnen het schoolteam. Ze is gedeeltelijk vertaald in strategische en operationele doelstellingen.

De school concretiseert haar visie in een verschillende benadering voor het beroepssecundair onderwijs (bso) en het technisch secundair onderwijs (tso). In het bso ligt de klemtoon op competentieontwikkeling en ervaringsgericht leren via permanente en gespreide evaluatie. In het tso opteert het schoolbeleid voor een combinatie van permanente en gespreide evaluatie en examens om de leerlingen voor te bereiden op de evaluatievormen uit het hoger onderwijs.

De evaluatiepraktijk vormt sinds enkele jaren een van de prioriteiten in het schoolwerkplan. Via een systeem van kwaliteitsdenken (plan, do, check, act) heeft de school een aantal stappen gezet. Zo heeft ze bijvoorbeeld een competentierapport ingevoerd in het bso. Vanaf dit schooljaar hebben de moderne talen in de derde graad van het tso het evaluatiesysteem via examens verlaten.

Ondersteuning De school heeft algemene afspraken ontwikkeld over diverse aspecten van de evaluatiepraktijk, zoals het formatieve en summatieve karakter van de evaluatie, het attitude- en competentierapport, de status van de gip, de puntenverhoudingen, het aantal rapport- en examenperiodes per graad en onderwijsvorm, de berekening van het jaartotaal en de deliberatiecriteria.

Die praktische en organisatorische modaliteiten voor de evaluatiepraktijk vinden hun schriftelijke neerslag in het schoolreglement en in een aantal interne documenten. Die veeleer beperkte richtlijnen vormen het referentiekader voor de (inhoudelijke) organisatie van de leerlingenevaluatie. De school rekent voor een kwaliteitsvolle uitvoering ervan zeer sterk op de deskundigheid van de vakgroepen en van de leraren.

De klassenraden spelen een belangrijke rol in de evaluatieprocedure. Na een informerende klassenraad in het begin van het schooljaar bespreekt de begeleidende klassenraad de vorderingen en de resultaten van de leerlingen. De delibererende klassenraad beslist over hun oriëntering op het einde van het schooljaar.

De school koppelt remediëringsinitiatieven aan slechtere evaluatieresultaten. Het initiatief vertrekt vooral vanuit de begeleidende klassenraad. Dat vertaalt zich in verschillende methodieken, zoals schriftelijke voorbereidingen en volgkaarten. Het schoolbeleid verwacht dat de leraren rapportcommentaren aanbrengen, vooral bij slechtere resultaten.

Doeltreffendheid Algemeen genomen volgt de school de evaluatiepraktijk niet systematisch op. Het beperkt zich veeleer tot een check van de naleving van de organisatorische richtlijnen. Op inhoudelijk vlak gebeurt er een steekproefcontrole van de jaarplannen. Die controle vormt dan de aanleiding voor feedback en eventuele bijstellingen op grond van de leerplanvereisten. Bij opvallende resultaten voor een bepaalde leerlingengroep gaat de directie een persoonlijk gesprek aan met de betrokken leraar om de oorzaken te achterhalen en het onderwijsleerproces, wanneer nodig, bij te sturen.

Door de beperkte visieontwikkeling, aansturing, ondersteuning en opvolging ontstaan er sterke verschillen binnen en tussen de vakgroepen. De school kent zowel zeer leerplangerichte en vaardigheidsgerichte evaluatiepraktijken als evaluatiemethodes die eenzijdig focussen op zuivere kennisbeheersing en reproductie. Sommige vakgroepen houden onvoldoende rekening met de leerplanvisie en -doelstellingen en met het vereiste beheersingsniveau; andere leveren kwaliteitsvol werk. De transparantie binnen de evaluatiepraktijk kent verschillende snelheden binnen en tussen de vakgroepen. De leraren hanteren niet altijd doordachte en transparante criteria voor de beoordeling van vaardigheden en vakattitudes. Soms vermengen ze vakspecifieke en algemene schoolse attitudes. Het gebruik van alternatieve evaluatievormen, zoals zelf- en peerevaluatie, verschilt per leraar en per vakgroep.

Niet alle vakgroepen reflecteren consequent over hun bestaande evaluatiepraktijk. Ze gebruiken de evaluatie nog onvoldoende als graadmeter voor de bijsturing van het eigen onderwijsproces. Een enkele leraar vraagt systematisch feedback aan de leerlingen over zijn eigen functioneren om dat daarna bij te sturen.

De koppeling van de remediëring aan de evaluatiepraktijk verloopt nog niet gestroomlijnd. De toegepaste remediëringsinitiatieven kennen namelijk een vrij uiteenlopend beeld. Bovendien volgt de begeleidende klassenraad niet consequent op of de leerlingen de opgelegde remediëring daadwerkelijk uitvoeren. Ze brengt evenmin systematisch in kaart of de remediëring de gewenste resultaten oplevert.

De competentierapporten bevatten een formatief en summatief deel. In de concrete evaluatiepraktijk lopen de proces- en productevaluatie in die twee delen door elkaar. Zo worden de specifieke kenmerken van beide onderdelen voor de leerlingen minder duidelijk. De omzetting van de beoordeling van de competenties in punten en het gebruik van een gemiddelde verzwakt de transparantie van het competentierapport voor de leerlingen. Er gaat hierdoor immers veel inhoudelijke informatie verloren. Het formatieve luik leidt wel tot een aantal bijstellingen van het onderwijsleerproces.

De motivering van de eindbeslissingen is meestal vrij beknopt en haalt onvoldoende elementen uit het volledige leerlingdossier aan om de onderbouwing van de attesten sluitend te maken. De delibererende klassenraad gebruikt adviezen, waarschuwingen en vakantietaken in haar oriënteringsbeleid. Ze springt omzichtig om met de aanwending van uitgestelde beslissingen.

Ontwikkeling De school is bezig met de uitwerking van een nieuwe algemene visietekst via participatieve besluitvorming. In die nieuwe tekst besteedt ze aandacht aan de evaluatie. Ze vat die breed op en ziet ze als een onderdeel van de lespraktijk. De evaluatiepraktijk moet het namelijk toelaten om de nodige feedback te geven en de leerling en de leraar aan te zetten tot reflectie. De school ziet een duidelijke link met de huidige visietekst. De implementatie van de genomen beslissingen gebeurt stapsgewijs, omdat het schoolbeleid voldoende draagvlak wil scheppen.

De directie geeft aan dat de koppeling van de evaluatiepraktijk aan de leerplandoelstellingen een belangrijk werkpunt is. Ze wil de leerplangerichtheid van de leerlingenevaluatie beter opvolgen via een diepgaandere analyse. Ze is ook van plan de paralleltoetsen in te schakelen in dit proces, maar is nog zoekende hoe ze dit concreet wil aanpakken. De data-analyse van de oriënteringsadviezen via 'Mijn Onderwijs' vormt een ander speerpunt van het toekomstige beleid. Terwijl de analyse van de resultaten in het vervolgonderwijs al goed ingeburgerd is, vormt de opvolging van de outcomes op de arbeidsmarkt nog een uitdaging.

De school heeft in het verleden al interne en externe professionaliseringsmogelijkheden georganiseerd. Dat gebeurde echter niet altijd systematisch en doelgericht. Bovendien lag de beslissing tot deelname vaak bij de individuele leraar. Uit bevragingen bleek dat de teamleden vooral vragen hadden rond alternatieve werk- en evaluatievormen. De school wil interne en externe professionalisering nu gericht inzetten om een kwaliteitsvollere evaluatiepraktijk te verwezenlijken. Ze staat hierbij open voor externe feedback en evaluatie. Recent heeft ze de voornaamste bevindingen uit een nascholing rond kwaliteitsvolle rapportcommentaren omgezet naar algemene richtlijnen.

Tot slot wil de school de kwaliteit van de gip optimaliseren. Hiervoor heeft ze een specifieke werkgroep opgericht. Die werkgroep brengt de bestaande praktijken in kaart en maakt een checklist op om de goede praktijken te borgen en de minder goed draaiende uitvoeringen bij te sturen.

4.2 Evaluatiesysteem

Doelgerichtheid De school hanteert een duidelijke, doelgerichte en kwaliteitsvolle procedure voor de evaluatie van haar personeel. De huidige directie vormt daarbij de trekkende kracht. Met haar evaluatiesysteem wil de school haar onderwijskwaliteit verbeteren en trekt ze meer en meer de kaart van coaching. De school wil ook zicht krijgen op de noden die er leven, en wil feedback op de werking van haar beleid.

De voorbije jaren werd de school geconfronteerd met directiewissels en met verscheidene interne conflicten van uiteenlopende aard. Hierdoor ontstonden in het evaluatiesysteem verschillende snelheden. Sommige leraren zijn net aan hun eerste functioneringsgesprek toe, terwijl andere in hun derde evaluatiecyclus zitten. De invulling van elke cyclus verschilt wat betreft doelgerichtheid, maar omvat telkens een planningsgesprek, een functioneringsgesprek en een evaluatiegesprek binnen de voorgeschreven periode van vier jaar. De school werkte de evaluatieprocedure zorgvuldig en doelgericht uit in individuele evaluatiedossiers, die afgestemd zijn op de evaluatiecyclus waarin het personeelslid zich bevindt, en op hun functiebeschrijving. Aanpassingen die gebeuren aan het evaluatiesysteem, toetst de school aan de geldende regels en legt ze ter goedkeuring voor aan de ondernemingsraad. Zo voerde ze onlangs het persoonlijk ontwikkelingsplan (POP) in. Voor de school is dat een belangrijk instrument in de professionalisering, coaching en zelfsturing van leraren.

Ondersteuning Zowel de directie als de personeelsleden plannen en bereiden elk gesprek goed voor, onder andere op basis van de documenten in het evaluatiedossier. Afhankelijk van de cyclus waarin het personeelslid zich bevindt, krijgt het functioneringsgesprek een andere invulling en vindt er een aangekondigd klasbezoek plaats. De leraren in de derde cyclus werken sinds september bijkomend met een eigen POP op basis van een gestructureerd sjabloon. Vooral aan de hand van de lesbezoeken krijgt de directie een goed zicht op het functioneren van de personeelsleden. Op basis hiervan en de gegevens uit het POP onderneemt de directie verdere stappen, waaronder de doorverwijzing naar nascholingen, de inschakeling van de mentor aanvangsbegeleiding als coach of het voeren van bijkomende gesprekken ter voorbereiding van een traject. Bijkomend ondersteunen de technische adviseurs sinds kort de leraren praktijk via onaangekondigde klasbezoeken waarbij ze een stimulerende rol opnemen.

Een duidelijke meerjarenplanning, een overzichtelijk registratiedocument en de aanwezigheid van verslagen tonen aan dat de directeur als eerste evaluator erin slaagt om de procedure daadwerkelijk uit te voeren. Ze weet ook heel goed waar elk personeelslid zich bevindt wat betreft de specifieke evaluatiecyclus. Sinds september is de directeur echter verantwoordelijk voor alle personeelsleden waardoor de belasting vergroot en het huidige systeem botst op de grenzen van zijn haalbaarheid. De huidige evolutie van evaluatie (controle) naar bereikbaarheid en coaching van personeelsleden is sterk en ervaart het personeel als positief. Het huidige schoolbeleid staat voor de uitdaging om deze evolutie ten volle waar te maken.

Doeltreffendheid Uit de gesprekken, de verslagen en het POP destilleert de directie sterke en werkpunten van zowel personeelsleden als van de schoolwerking, maar ook van het eigen beleidsvoerend vermogen. De directie geeft waar mogelijk gepast gevolg aan gesignaleerde werkpunten. Het beleid ontwikkelt een lerende organisatie waarin elk personeelslid kritische vriend is en beschikt over de nodige zelfreflectie met als doel de school naar een hoger niveau te tillen. Tijdens functioneringsgesprekken hebben alle personeelsleden de mogelijkheid om open te spreken en feedback te geven. Voor veel personeelsleden is dit nog geen evidentie en is er ook argwaan. De openheid voor feedback en de resulterende actiegerichtheid komt tijdens de doorlichting tot uiting. Om de professionele collegialiteit in het korps te bewaken zette de school tijdens de doorlichtingsweek een actieplan op om de verantwoordelijkheidszin bij sommige personeelsleden bij te sturen.

Ontwikkeling Het kwaliteitsonderzoek waaronder het gesprek met de leraren, ziet de school als de kans bij uitstek om feedback te krijgen over het evaluatiesysteem dat ze ontwierp en de doelen die ze ermee wil bereiken. De directeur is zich bewust van het feit dat de veelheid aan taken haar beleid rond personeelsbeheer en coaching hypothekeert. Ze bekijkt momenteel verschillende pistes om een oplossing te bieden aan het succes van haar eigen systeem en om een antwoord te bieden aan de vraag van haar personeel naar nog meer bereikbaarheid. Het beleid weet dat de school nog een weg te gaan heeft. Het degelijk uitgewerkte evaluatiesysteem en de geboekte resultaten bieden alvast een mogelijkheid om de werkpunten grondig aan te pakken.

De sterk uitgewerkte evaluatiedossiers alsook de wijze waarop de personeelsevaluatie in deze school uitgevoerd wordt, zijn voorbeelden van goede praktijk. Toch tracht de school wat betreft personeelsbeleid haar werking steeds te verbeteren. De uitwerking van de verschillende cycli en de ontwikkelingen in het kader van het POP zijn daar mooie voorbeelden van. Ze wil ook de inzet op coaching verder uitwerken en is actief zoekende naar mogelijkheden om dit in de toekomst waar te maken. Het doorlichtingsonderzoek bevestigt dat dé volgende uitdaging voor de school de verdere uitbouw van het evaluatiesysteem is als hefboom voor het pedagogisch beleid en de uitvoering, de controle en de opvolging van de beleidsafspraken en de kwaliteitszorg in de lespraktijk.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Visieontwikkeling De beleidsvisie ‘VTI Spijker van morgen’ steunt op het pedagogisch project. De school streeft ernaar ‘een school te zijn waarin jongeren en personeelsleden van en met elkaar leren om in de snel evoluerende en veeleisende maatschappij te groeien naar sociale, zelfstandige, weerbare en flexibele betrokkenen die geloven in menselijke en christelijke waarden’. Aanvullend wil de school streven naar ‘een positieve relatie tussen alle betrokkenen, die gekenmerkt wordt door wederzijds respect en dienstbaarheid, ruimte voor openheid, opbouwende dialoog en feedback’.

Tot vorig schooljaar was de schoolvisie veeleer theoretisch en onvoldoende vertaald in doelen en acties met als referentiekaders het pedagogisch project, de leerplannen, de onderwijsregelgeving en het Besluit van de Vlaamse regering betreffende de basiscompetenties van de leraar. Via verschillende overlegfora en met externe ondersteuning heeft de school deze visie bijgestuurd en vertaald in beleidsdoelen rond pedagogische, organisatorische en ondersteunende processen. Het schoolteam staat nu voor de uitdaging om deze beleidsdoelen verder te vertalen in concrete haalbare actiepunten binnen een kwaliteitskader om de uitvoering, controle en opvolging te verzekeren.

Leiderschap De afgelopen jaren is, met vallen en opstaan, de meeste energie gegaan naar het herstel van een positief werkklimaat. Er was sprake van een vorm van verzuring en een binding met het schoolgebeuren met verschillende, soms tegengestelde, versnellingen en meningen. Mede als gevolg hiervan zijn er verschillende directiewissels geweest of verschuivingen in de bevoegdheden, wat een rem heeft gezet op de uitbouw van een efficiënte schoolwerking. Een bijkomende relevante situationele factor is het onstabiele personeelsbestand. De beleidsfocus lag vooral op financiële, infrastructurele en in het bijzonder op personeelsaspecten ten nadele van het pedagogische beleid. Hierdoor kennen onder meer de preventieve leerbegeleiding, het competentieontwikkellend leren en de evaluatiepraktijk in sommige vakken nog onvoldoende rendement.

Het schoolbestuur, de directie, het directieteam en de algemene directieraad zijn er samen in geslaagd om een klimaat van rust, ruimte en redelijkheid te creëren. Het beleid kan opnieuw rekenen op de steun van nagenoeg het volledige schoolteam om de school een nieuwe doorstart te geven. Er heerst opnieuw voldoende samenhang en vertrouwen om met alle betrokkenen op een constructieve wijze te werken aan schoolverbetering met als hefboom de aanwezige knowhow, zowel op beleidsvlak als op vakniveau. De randvoorwaarden zijn nu aanwezig om een doelgericht pedagogisch beleid uit te werken met aandacht voor draagvlak, gelijkgerichtheid en professionele collegialiteit.

Het directieteam, de directieraad en de algemene directieraad, tonen voldoende competentie en slagkracht om een pedagogisch beleid uit te werken met als referentiekaders de regelgeving, de basiscompetenties van de leraren, de leerplannen, het pedagogisch project en de schoolafspraken.

Het vertrouwen van de directie in de vakdeskundigheid en verantwoordelijkheid van de individuele leraren en vakgroepen is groot. Uit de vaststellingen tijdens de doorlichting blijkt dat de meeste leraren dit vertrouwen benutten, samen met het eigen verantwoordelijkheidsgevoel, om het onderwijsproces de vereiste vorm en inhoud te geven. Enkel varen nog een eigen koers die afwijkt van de eisen in de leerplannen, de regelgeving of de beleidsbeslissingen. Hierdoor ontstaan er kwaliteitsverschillen in de gelijkgerichtheid en de doelgerichtheid op het vlak van leerplanrealisatie, de invulling van de beleidsverwachtingen, de samenhang tussen leerplanrealisatie en evaluatiepraktijk en de dynamiek binnen de verschillende vakgroepen.

De vakgroepen staan voor de uitdaging om de vakgroepwerking te benutten als hefboom voor de pedagogische en didactische vertaling van de beleidsverwachtingen en de eisen in de leerplannen of regelgeving. De uitdagingen voor de schoolleiding zijn een krachtige aansturing en opvolging van de vakgroepen en de verdere uitbouw van de kwaliteitsontwikkeling op schoolniveau, lerarenniveau en leerlingenniveau conform het kwaliteitsdecreet.

Besluitvorming De school beschikt over de decretaal verplichte participatieorganen. De directie communiceert en onderhandelt over beleidsaspecten met het schoolbestuur, het directieteam, de directieraad en de algemene directieraad. Daarnaast vormen ook het schoolbestuur, de pedagogische raad, de ondernemingsraad, de schoolraad en het comité preventie en bescherming op het werk belangrijke ondersteunende advies- en reflectieorganen. Aanvullend leveren de vele werkgroepen de nodige ingrediënten voor een gedeelde besluitvorming. Heel wat overleg vindt ook informeel plaats met alle betrokkenen.

Het schoolwerkplan is gegroeid van een statisch document naar een dynamisch beleidsinstrument waarin alle betrokkenen een inbreng hebben. Met het kwaliteitsdecreet als referentiekader en sterkte-zwakte-analyses als uitgangspunt formuleert de school prioriteiten, gelinkt aan de schoolvisie.

De open communicatie via verschillende kanalen en het participatieve besluitvormingsproces zijn nu troeven van de school.

Kwaliteitszorg De zoektocht, samen met externen, naar een optimalisering van het groepsgevoel, de verbondenheid en de betrokkenheid heeft onder meer geleid tot een goed uitgebouwd evaluatiesysteem van het personeel. Het resultaat is een voorbeeld van goede praktijk.

In haar schoolvisie maakt de school duidelijk dat ze streeft naar 'een hoge kwaliteit door geregeld over het eigen werk en samen over het werk van elkaar te reflecteren'. In het kader van haar kwaliteitszorg heeft de school metingen uitgevoerd, onder meer rond de beleidsvoering, de (studie)vorderingen van de leerlingen, de interne doorstroming, de (mogelijke) uitval, de tevredenheid van interne of externe actoren en de resultaten in het vervolgonderwijs. De werkgroep kwaliteitszorg heeft een aantal analyses vertaald in concrete actiepunten en de effecten van deze acties bevraagd. Voor een aantal items heeft de school samengewerkt met procesbegeleiders van de pedagogische begeleidingsdienst.

De resultaten van een internationaal vergelijkend onderzoek (TALIS) hebben onder meer geleid tot gerichte lesbezoeken en tot het zetten van de eerste stappen rond collegiale visitatie.

Omwillen van de moeilijke schoolstructuur heeft de school een extern bureau ingeschakeld om op basis van een communicatieplan de interne communicatie te versterken en een externe communicatie uit te bouwen. Dit heeft geleid tot een betere structuur en transparantie in het communicatiebeleid van de school.

Deliberatie Voor het wegwerken van de tekorten voor de vakoverschrijdende eindtermen vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school. Dit tekort heeft daarom geen gevolgen voor het advies.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie van expressie en huishoudkunde in de tweede graad tso in de studierichting Sociale en technische wetenschappen.
- De leerplanrealisatie van wiskunde.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het evaluatiesysteem van het personeel.
- De ontwikkeling van het reflectieve vermogen bij de leerlingen.
- De leerstimulerende aanpak in bakkerij in de derde graad bso in de studierichting Banketbakkerij-chocoladebewerking en in natuurwetenschappen in de tweede graad tso in de studierichting Sociale en technische wetenschappen.
- De brede vorming via schoolinterne en extramurale activiteiten.
- De onthaalcultuur en de initiatieven om zich te profileren als een gastvrije school.

Wat betreft het algemeen beleid

- De groei naar participatieve besluitvorming.
- De aansturing van kwaliteitszorg.
- De interne en externe kwaliteitsonderzoeken naar deelaspecten van de schoolwerking.
- De openheid voor externe evaluatie.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De evaluatiepraktijk in verschillende vakken.
- De integratie van de leerplandoelstellingen bij de leerplanrealisatie van het specifiek gedeelte in de derde graad Verzorging.
- De uitrusting van de vaklokalen voor natuurwetenschappen.
- De toepassing van de richtlijnen rond veilig en voedselveilig werken in bakkerij.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het competentieontwikkend leren conform de leerplanvereisten in sommige vakken.
- De kwaliteit van de motivering van de attesteringen.
- De schoolbrede inzet van de aanwezige expertise en de voorbeelden van goede praktijk.

Wat betreft het algemeen beleid

- De aansturing, coördinatie en opvolging van de onderwijskundige processen op vakkenniveau met de basiscompetenties van de leraar, de leerplannen, de pedagogische visie en de schoolafspraken als referentiekader.
- De aansturing en de inzet van de vakgroepwerking als hefboom tot kwaliteitsverbetering van de onderwijskundige processen.
- De bewaking van de toepassing van de voedselveiligheid.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De inspanningsverplichting voor de vakoverschrijdende eindtermen (geen opvolging).

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen van het voltijds secundair onderwijs.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Jos VERMIJL de inspecteur-verslaggever	Katlijne DYCKMANS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	